

Krápníky

Petr Včelák

12. 2. 2015

1 V říši krápníků

- Baldachýn
- Aragonit
- Handžár
- Gejírový krápník
- Dóm gigantů
- Mumie
- Jehla
- Vosí báně

K tvorbě krápníků jsou zapotřebí dvě základní přírodní podmínky: jeskyní prostory a dostatečné množství zdrojové srážkové vody, která průběžně prosakuje vrstvami vápenců.

Růst krápníkové hmoty je čistě chemický proces. Atmosférická voda dopadající na vápence je vůči této hornině agresivní a částečně ji rozpouští. Stavební materiál vápence - minerál kalcit (uhličitan vápenatý) se rozkládá na ionty vápníku a hydrouhličitanu. Roztok proniká jeskynními prostory, po dlouhou dobu na stejných místech. V místě dojde ke zpětnému vysrážení kalcitu ve formě mikroskopického krystalku.

1.1 Baldachýn

Sintrový útvar v Punkevních jeskyních v těsné blízkosti návštěvní trasy.

1.2 Aragonit

Drobné krystalky aragonitu (viz obrázek) – vysokoteplotní modifikace uhličitanu vápenatého ve Zbrašovských aragonitových jeskyních.

1.3 Handžár

Stalaktit v jeskyni Balcarka připomíná tureckou šavli. Krápník musel být před několika desítkami let rekonstruován, protože byl poškozen neukázněným návštěvníkem.

Obrázek 1 Ukázka krápníku

1.4 Gejírový krápník

Jeden z gejírových stalagmitů ve Zbrašovských aragonitových jeskyních. Gejírové stalagmity, které jsou považovány za světovou raritu, vznikaly pravděpodobně v místě pomalého vývěru teplých minerálních pramenů v jeskyni.

1.5 Dóm gigantů

Tento dóm v Javoříčských jeskyních je jednou z nejkrásnějších krasových prostor v České republice. Je pojmenován podle několika mohutných stalagmitů.

1.6 Mumie

Tento stalagmit je nejkrásnějším útvarem Mladečských jeskyní.

1.7 Jehla

Stalaktit dostal název „Jehla“, nebo také v kombinaci se stalagmitem pod ním je útvar nazýván „Věční milenci“. Najdete jej v Punkevních jeskyních. V dřívějších dobách byl několikrát rekonstruován po poškození návštěvníky. V současné době je chráněn elektronickým alarmem.

1.8 Vosí báně

Tzv. sferolitické stalaktity ze Sloupsko-šošůvských jeskyní. Útvary narůstají po vrstvičkách do tvaru polokoulí.

2 Punkevní jeskyně Macocha – fascinující čísla

138,4 m	Největší hloubka Macochy (do horního můstku k hladině jezírka)
50 m	Odhadovaná hloubka jezírka na dně Macochy (někam tam se v roce 2000 dostali potápěči, ale vzhledem k tomu, že je prozkoumání skalního bludiště v kalné vodě složité, můžeme být ještě překvapeni)
126 m	Největší šířka Macochy
281 m	Největší délka Macochy
114 m	Délka vlastního jícnu Macochy
153 m	Hloubka nejhlubší suché propasti Česka – Rudické propasti
30 km	Délka největšího jeskynního systému Česka – Amatérské jeskyně
4 200 m	Délka všech známých chodeb Sloupsko-šošůvských jeskyní (zpřístupněno 1 670 m)
4 000 m	Délka všech známých chodeb Punkevních jeskyní (zpřístupněno 1 250 m)
1 150 m	Délka všech známých chodeb jeskyně Balcarky (zpřístupněno 600 m)
950 m	Délka všech známých chodeb Kateřinské jeskyně (zpřístupněno 430 m)
97 m	Délka největší zpřístupněné jeskynní prostory v Česku – Hlavního dómu v Kateřinské jeskyni
30–44 m	Šířka největší zpřístupněné jeskynní prostory v Česku – Hlavního dómu v Kateřinské jeskyni
20 m	Výška největší zpřístupněné jeskynní prostory v Česku – Hlavního dómu v Kateřinské jeskyni
8,5 m	Délka největšího krápníku v Česku (v jeskyni Řečiště)
120 000 let	Stáří nejstarších archeologických nálezů z jeskyně Kůlna
12–20 000 let	Stáří nejstarších archeologických nálezů z jeskyně Pekárna

Tabulka 1 Punkevní jeskyně Macocha v číslech

Obsah

1	V říši krápníků	2
1.1	Baldachýn	2
1.2	Aragonit	2
1.3	Handžár	2
1.4	Gejírový krápník	2
1.5	Dóm gigantů	2
1.6	Mumie.....	2
1.7	Jehla	3
1.8	Vosí báně	3
2	Punkevní jeskyně Macocha – fascinující čísla.....	3
	Seznam obrázků	5
	Seznam tabulek	6

Seznam obrázků

Obrázek 1 Ukázka krápníku	2
---------------------------------	---

Seznam tabulek

Tabulka 1 Punkevní jeskyně Macocha v číslech.....	3
---	---